

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

29 juni 2000

VLAAMSE OMBUDSDIENST

Jaarverslag 1999

GEDACHTEWISSELING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Jos Bex
(aanbevelingen 5.2.3. milieu en 5.2.4. ruimtelijke ordening)**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Joachim Coens, Gerald Kindermans, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacques Timmermans, Bruno Tobback ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche ;

de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Louis Bril, Marc Cordeel, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Libreicht, Jan Penris ;

de heren Jacky Maes, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

41 (1999-2000)

– Nr. 1 : Jaarverslag 1999 van de Vlaamse Ombudsdienst

– Nr. 2 : Verslag

INHOUD

Blz.

A. DEEL LEEFMILIEU

I. Inleidende uiteenzettingen	4
II. Bespreking	5

B. DEEL RUIMTELIJKE ORDENING

I. Inleidende uiteenzettingen	8
II. Bespreking	8
II.1. Opmerkingen en vragen van de leden	8
II.2. Antwoord van de minister en repliek van de Vlaamse Ombudsman	9

BIJLAGE

Nota van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanbevelingen inzake milieu in het Jaarverslag 1999 van de Vlaamse Ombudsdienst	15
--	----

DAMES EN HEREN,

De commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak op 31 mei 2000 en 22 juni 2000 de aanbevelingen 5.2.3. milieu en 5.2.4. ruimtelijke ordening van het jaarverslag 1999 van de Vlaamse Ombudsdienst.

Na afloop van de bespreking werd een voorstel van resolutie ingediend door de heren Jacques Timmermans, Jos Bex, Gerald Kindermans, mevrouw Dominique Guns en mevrouw Isabel Vertriest (*Parl. St. Vl. Parl. 1999-2000, nr 373/1*).

A. DEEL LEEFMILIEU

I. Inleidende uiteenzettingen

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, deelt mee dat het Jaarverslag 1999 van de Vlaamse Ombudsdienst een aantal aanbevelingen bevat voor de beleidsdomeinen milieu en ruimtelijke ordening. Het uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement heeft op 18 mei 2000 beslist dat deze in de commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening worden besproken. De bespreking in commissie kan worden afgerond met de bespreking van een voorstel van resolutie in plenaire vergadering over de aanbevelingen van de ombudsman.

De heer Bernard Hubeau, Vlaams Ombudsman, stelt dat de aanbevelingen het belangrijkste onderdeel vormen van het Jaarverslag 1999. De spreker noemt het een uitdaging om achter de klachten van burgers een aantal algemene lijnen te ontwaren. Hij wijst erop dat het aantal klachten tijdens het eerste werkingsjaar 1999 wel beperkt bleef.

De spreker stelt dat milieu en ruimtelijke ordening twee van de belangrijkste onderdelen zijn in het jaarverslag. Dit is mede te verklaren door het feit dat het twee belangrijke Vlaamse bevoegdheden zijn. Klachten van fiscale en financiële aard zijn het meest frequent. Bijna 14 percent van de klachten gaat over milieu ; ongeveer 12 percent over ruimtelijke ordening.

De klachten over leefmilieu algemeen en ruimtelijke ordening hebben te maken met de werking van het departement Leefmilieu en Infrastructuur (LIN) van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De klachten over de afvalwaterheffing houden verband met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), een Vlaamse openbare instelling. De af-

valwaterheffing is de derde meest voorkomende problematiek.

De klachten inzake milieu zijn opgenomen in deel 4 van het jaarverslag in het algemeen hoofdstuk 4.4 Milieu en in het hoofdstuk 4.5 Milieu : Afvalwaterheffing.

Milieu

Met betrekking tot het hoofdstuk Milieu worden twee aanbevelingen geformuleerd. In aanbeveling 15 wordt de Vlaamse overheid gevraagd om geluidsgevoelige gebieden actief te inventariseren, zodat doeltreffende maatregelen kunnen worden genomen om de geluidsnormen beter te doen naleven. De heer Bernard Hubeau stelt dat het merendeel van de milieuklachten te maken hebben met geluidshinder. Zowel vroegere rapporten als het MIRA-T-rapport (milieu- en natuurrapport Vlaanderen) en de beleidsnota Leefmilieu van minister Vera Dua maken melding van geluidshinder. Volgens de spreker moeten de lopende initiatieven om geluidsgevoelige gebieden te inventariseren, worden voortgezet. Er moeten ook maatregelen worden genomen om de bestaande geluidsnormen te halen.

In aanbeveling 16 wordt de Vlaamse overheid gevraagd het informatiebeleid van de openbare milieu-instellingen te blijven ondersteunen. Volgens de spreker ontving de Vlaamse Ombudsdienst op dit gebied vooral vragen over de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij (VMW) en de OVAM.

Milieu : afvalwaterheffing

Met betrekking tot de afvalwaterheffing deelt de heer Bernard Hubeau mee dat de Vlaamse Ombudsdienst 52 klachten ontving. Volgens de spreker is dit wellicht slechts het topje van de ijsberg, aangezien men ervan uitgaat dat achter elke ingediende klacht veel andere klachten schuilgaan. Beoordeeld op basis van de ombudsnormen, werden bij de VMM vooral problemen vastgesteld op het vlak van de actieve informatieverstrekking, de administratieve nauwkeurigheid en de goede uitvoeringspraktijk. Deze bevindingen hebben geleid tot twee aanbevelingen.

In aanbeveling 17 worden de VMM en de watervoorzieningsmaatschappijen gevraagd voor de afvalwaterheffing de burgers met meer nadruk te wijzen op de consequenties van de 'onweerlegbare' band tussen de persoon op wiens naam de factuur

van het waterverbruik staat en de heffingsplicht. Volgens de heer Bernard Hubeau zijn de burgers onvoldoende op de hoogte van deze onweerlegbare band. Er moet ofwel iets worden gedaan aan deze onweerlegbare band, ofwel moeten de burgers beter worden geïnformeerd. De spreker leidt uit de beleidsnota Leefmilieu af dat de minister van plan is hier iets aan te doen. Het voorstel om te komen tot één factuur voor drinkwater waarop de waterfactuur en de waterheffing worden gebundeld, zou een vereenvoudiging inhouden. Het lijkt de spreker aangewezen om in dat geval voor de betaling in spreidingsmogelijkheden te voorzien, zodat men niet verplicht is het totale bedrag ineens te betalen.

In aanbeveling 18 wordt gesteld dat de VMM de sociale vrijstellingen van de afvalwaterheffing zo veel mogelijk op een automatische wijze moet toekennen door gegevensbestanden van de overheid foutloos te koppelen. De heer Bernard Hubeau verduidelijkt dat onder meer personen met financiële moeilijkheden kunnen worden vrijgesteld van de afvalwaterheffing. Het gaat onder meer om bejaarden met een gewaarborgd inkomen, bestaansminimumtrekkers en gehandicapten. Om hiervoor in aanmerking te komen, moeten ze een schriftelijke aanvraag indienen vergezeld van een aantal attesten. Deze aanvraag moet jaarlijks worden hernieuwd, ook al is hun toestand ongewijzigd. De spreker pleit voor een wijziging van het stelsel, zodat deze aanvraag niet meer jaarlijks moet worden herhaald bij ongewijzigde toestand. Indien het stelsel niet wordt gewijzigd, pleit de spreker minstens voor duidelijkere informatie. Volgens de spreker wordt de mogelijkheid en procedure van vrijstelling onvoldoende duidelijk vermeld op het aanslagbiljet voor de afvalwaterheffing.

Voorts pleit de spreker ervoor dat de Vlaamse overheid ernaar streeft de relevante gegevens waarover een overheid beschikt te koppelen. De koppeling van gegevensbestanden, zeker als ze van verschillende overheden komen, is echter geen eenvoudige zaak.

II. Bespreking

Algemeen

De heer Jan Loones vindt het positief dat de klachten door de Vlaamse Ombudsdienst worden verwerkt en aan het Vlaams Parlement worden voorgesteld. Hij heeft wel vragen bij het feit dat dit onder de vorm van aanbevelingen gebeurt, omdat

hierdoor verwachtingen worden gecreëerd. Bovendien is het mogelijk dat de oplossing die de ombudsdienst voorstelt, in het parlement ter discussie staat.

Volgens de heer Jan Loones mag de behandeling van het jaarverslag niet beperkt blijven tot een loutere bespreking in het parlement. Hierdoor zouden de indieners van de klachten de indruk krijgen dat er niet naar een oplossing wordt gezocht. Wat er dan wel met de aanbevelingen moet gebeuren, is volgens het lid niet duidelijk. Deze vraag opent volgens de spreker een zeer ruim debat over de functie van de Vlaamse Ombudsdienst.

Minister Vera Dua stelt dat het departement Leefmilieu en Infrastructuur inzake leefmilieu met dezelfde klachten wordt geconfronteerd als de Vlaamse Ombudsdienst.

Geluidshinder

Mevrouw Isabel Vertriest vindt geluidshinder een belangrijk probleem, maar een oplossing lijkt haar niet eenvoudig. Ze vraagt over welke instrumenten de overheid beschikt om de bestaande normen te doen naleven. Volgens de spreker is een slechte ruimtelijke ordening vaak de oorzaak van geluidshinder en ze verwijst terzake naar de zonevreemde bedrijven. Bovendien is het lid van oordeel dat bijna alle woonkernen geluidsgevoelige gebieden zijn. Voorts vraagt mevrouw Isabel Vertriest hoe een vrij subjectief gegeven als geluidshinder kan worden gemeten.

Mevrouw Isabel Vertriest verwijst naar het milieu- en natuurrapport (MIRA), waarin wordt gesteld dat de toename van geluidshinder grotendeels te wijten is aan burenlawaai. Mevrouw Isabel Vertriest en de heer Jacques Timmermans maken een onderscheid tussen enerzijds klachten over de nabijheid van recreatiegebieden, autowegen, treinen, vliegtuigen, expresswegen, en anderzijds burenhinder. Het eerste type klachten zijn een gewestaangelegenheid, het tweede type een gemeentelijke aangelegenheid. Volgens de heer Jacques Timmermans kunnen maatregelen worden genomen voor geluidshinder veroorzaakt door infrastructuur, maar voor burenhinder ligt dat moeilijker. De procedure waarbij de politie zich ter plaatse begeeft met een geluidsmeter is vrij omslachtig en heeft vaak slechts een tijdelijk effect.

De heren Jan Loones en Jacques Timmermans vragen of met geluidsgevoelige gebieden geluidsarme gebieden worden bedoeld waar men stilte kan eisen of gebieden waar veel geluid is. In het laatste

geval is de heer Jan Loones het eens met mevrouw Isabel Vertriest dat zo goed als elk woongebied een geluidsgevoelig gebied is. Bestaat de oplossing in het inventariseren van deze gebieden? Volgens de spreker moet men steeds trachten zo weinig mogelijk geluid te produceren. Hierbij moet men niet wachten op de inventarisatie.

De heer Jacques Timmermans vreest dat een inventarisatie van geluidsgevoelige gebieden zal leiden tot meer sociale ongelijkheid. De gewone man woont in de woonkernen van steden en gemeenten. Deze zullen niet als geluidsgevoelig gebied worden geïnventariseerd, omdat geluidsoverlast vanzelfsprekend is op plaatsen met een economische functie, handels- en/of woonfunctie. Welgestelde mensen die in de groene rand of op het platteland leven, zullen daarentegen wel klachten indienen tegen het omgevingslawaaï en het statuut van geluidsgevoelig gebied aanvragen.

De heer Jos Bex verwijst naar een recente ontwerprichtlijn van de Europese Commissie waarin algemene geluidsnormen voor de verschillende soorten omgevingslawaaï worden bepaald. Volgens de spreker kan reeds grotendeels worden tegemoetgekomen aan de aanbeveling van de Vlaamse Ombudsdienst indien de lidstaten maatregelen nemen ter uitvoering van de Europese aanbeveling.

In tegenstelling tot de heer Jos Bex, die voorstander is van algemene maatregelen, pleit de heer Jef Van Looy voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij geluidsgevoelige gebieden worden geïnventariseerd en vervolgens per gebied specifieke maatregelen worden genomen. Vanuit ecologische invalshoek is de heer Jacques Timmermans voorstander van stiltegebieden.

De heer Jos Bex wijst erop dat de klachten toeneemen wanneer de geluidshinder wordt gespreid over een groter gebied, hoewel degenen die aanvankelijk werden getroffen door de geluidshinder minder hinder ondervinden.

Minister Vera Dua antwoordt dat een groot aantal burgers worden geconfronteerd met geluidshinder. Hoewel geluidshinder volgens de minister in vele gevallen een subjectief gegeven is, moet dit toch ernstig worden genomen. Volgens de minister gaat het vaak om dossiers waarin de belangen van de omwonenden strijdig zijn met het algemeen belang. Het zijn ook dossiers die heel wat emoties losmaken. De minister verkiest het zoeken van een middenweg en benadrukt het belang van communicatie met de betrokkenen.

De minister wijst op het bestaan van sectorale en algemene geluidsnormen die worden opgelegd in de milieuvergunning. Wanneer klachten worden ingediend, begeeft de Milieu-inspectie zich ter plaatse, en legt indien nodig bijkomende voorwaarden op.

De minister deelt het standpunt van de heer Jef Van Looy om in de toekomst te evolueren naar immissiegerichte normen. Voor elke sector of bedrijfstak bestaan vaste normen, maar indien de hinderlijke inrichtingen in een woonwijk liggen, zijn deze normen niet aangepast. De minister ziet een oplossing in geluidsgevoelige gebieden met aangepaste vergunningsvoorwaarden. De minister stelt dat in het kader van de herwerking van Vlaremaandacht wordt besteed aan de gebiedsgerichte aanpak van de milieuvergunningsvoorwaarden. Hierover moet wel nog een grondig debat worden gevoerd met de betrokken sectoren.

De minister antwoordt dat de klachten over burenhinder en lokale hinder door de Milieu-inspectie worden doorgestuurd naar de betrokken gemeentebesturen. Volgens de minister kunnen deze meer ondernemen via het politiereglement.

De heer Bernard Hubeau repliceert dat hij het eens is met de minister dat de Milieu-inspectie de klachten in grote lijnen goed opvolgt. Een probleem is wel de subsidiariteit. Voor milieuvergunningen van klasse 2 is niet het Vlaamse Gewest, maar wel de gemeente bevoegd. Voorts schept de ingewikkelde constitutionele situatie soms moeilijkheden voor de burger die niet weet wie waarvoor bevoegd is. De spreker pleit voor een intensievere coördinatie. Een discussie over de verantwoordelijkheid van het Vlaamse Gewest, het lokale niveau en de burger lijkt hem zinvol.

Informatiebeleid

De heer Jacques Timmermans staat achter de aanbeveling om de Vlaamse openbare instellingen te ondersteunen in hun informatiebeleid. Hij is wel geen voorstander van luxueuze publicaties en jaarverslagen.

De minister deelt mee dat momenteel wordt gewerkt aan een uniformer informatiebeleid bij de verschillende VOI's. Elke maand wordt er vergaderd met de communicatieverantwoordelijken van de VOI's. De minister is voorstander van één informatiebeleid voor de verschillende openbare milieu-instellingen. Nu bieden de verschillende instellingen eigen informatie aan en dit komt de duidelijkheid voor de burger niet ten goede. De minister

betreurt dat de sensibiliseringscampagnes vaak beter zijn uitgewerkt dan de basisinformatie aan de burger, bijvoorbeeld over de waterheffing.

Afvalwaterheffing

Volgens de heer Jef Van Looy nemen de klachten over de afvalwaterheffing niet af. Dit wijst volgens de spreker op een structureel probleem. Hij stelt vast dat mensen vaak jaren na elkaar dezelfde foute berekening ontvangen, hoewel ze jaar na jaar klacht indienen. Volgens de spreker gaan massa's ingediende gegevens verloren. Automatisering en automatische koppeling van gegevens kan een oplossing bieden.

De minister antwoordt dat heel wat klachten handelen over de heffingen op zich, maar dat ook een aantal klachten betrekking hebben op het onverstaanbaar taalgebruik van de openbare watermaatschappijen. De minister stelt dat ze de watermaatschappijen over dit laatste al officieel heeft bericht.

De minister stelt verder dat in de beleidsnota wordt vooropgesteld om de afvalwaterheffing aan de waterfactuur te koppelen. Dit moet nog tijdens deze legislatuur worden gerealiseerd. Er is een eerste gesprek gevoerd met de drinkwatermaatschappijen, die volgens de minister vragende partij zijn. Het feit dat zoveel verschillende maatschappijen actief zijn, vormt wel een probleem. Door de oprichting van Aquavisie, waarbij de watermaatschappijen een aantal gemeenschappelijke projecten lanceren, werd een eerste stap gezet om dit probleem aan te pakken. Een tweede stap zal zijn om de afvalwaterheffing op te waterfactuur te vermelden. Een derde stap is om te komen tot één waterprijs, maar hieraan zal volgens de minister een moeilijk politiek debat voorafgaan.

Volgens de minister kan het probleem reeds grotendeels worden opgelost indien één computersysteem zowel het waterverbruik als de waterheffing berekent. Een wijziging wordt dan automatisch voor beide zaken opgenomen. De minister stelt eveneens vast dat de watermaatschappijen er vaak niet in slagen de gegevens van de burgers behoorlijk te beheren.

De heer Bernard Hubeau repliceert dat het aantal klachten wellicht zal afnemen indien dit wordt gerealiseerd.

Automatisch toekennen van sociale vrijstellingen voor de afvalwaterheffing

De heer Jacques Timmermans pleit ervoor een beroep te doen op de sociale kruispunt databank, zodat vrijstellingen automatisch kunnen worden toegekend.

De heer Jan Loones staat achter de aanbeveling om sociale vrijstellingen voor de afvalwaterheffing automatisch toe te kennen. De spreker wijst erop dat dit reeds wordt gedaan voor een aantal andere voorzieningen zoals studiebeurzen.

Een debat over de sociale vrijstelling voor de afvalwaterheffing lijkt de minister aangewezen. Ze is geen voorstander van een sociaal beleid via het heffingensysteem. Aangezien dit bijkomend personeel vraagt bij de administratie, is het volgens de minister niet zeker dat de baten opwegen tegen de aanzienlijke maatschappelijke kosten. De minister wijst erop dat de minimumwaterlevering reeds een sociale tegemoetkoming is.

De heer Jacques Timmermans deelt mee dat de commissieleden in het verleden reeds tot het besluit zijn gekomen dat het sociaal beleid niet via het milieubeleid moet worden gevoerd. Het lid is wel van oordeel dat indien er sociale vrijstellingen worden toegekend, dit ook zo vlot mogelijk moet verlopen.

De heer Bernard Hubeau is het terzake eens met de heer Jacques Timmermans. Hij merkt op dat slechts een beperkt deel van de bejaarden met een gewaarborgd inkomen de vrijstelling aanvragen. Betere communicatie over de rechten en mogelijkheden is bijgevolg nodig.

Nota van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

Na de bespreking in de commissie wordt door de minister nog een schriftelijk antwoord op de aanbevelingen inzake milieu aan de commissie meegegeeld. Deze nota is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

B. DEEL RUIMTELIJKE ORDENING

I. Inleidende uiteenzetting

De heer Erwin Janssens, onderzoeker bij de Vlaamse Ombudsdienst, stelt dat de ombudsdienst in 1999 een 180-tal vragen en klachten ontving, waarvan ongeveer de helft ontvankelijk was. Een aanzienlijk aantal klachten handelden over bouw-aanvragen, eventuele of vastgestelde bouw misdrijven en de heffing op leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten. De informatievragen, zoals over 'kleine werken' en 'zonevreemdheid', werden doorverwezen naar de bevoegde afdelingen. De klachten over burens die niet over de nodige bouwvergunningen zouden beschikken, werden niet onderzocht, omdat men zich eerst tot de bevoegde instanties moet wenden.

In aanbeveling 19 wordt de Vlaamse overheid gevraagd bij de behandeling van de bouw-aanvragen te streven naar een redelijke behandeltermijn. De heer Erwin Janssens stelt dat er vooral structurele problemen zijn in de provincies Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen. In sommige gevallen bedraagt de termijn zeven maanden, in plaats van 75 dagen, zoals in het decreet wordt voorgeschreven. Volgens de spreker werd aan deze klachten gedeeltelijk tegemoetgekomen met het nieuwe decreet ruimtelijke ordening.

De spreker stelt dat aanbeveling 19 vrij algemeen werd geformuleerd, aangezien de manier waarop naar een redelijke termijn wordt gestreefd, niet werd gespecificeerd. De spreker stelt dat in het verleden een aantal initiatieven werden genomen, en dat een aantal maatregelen reeds in uitvoering zijn. Hij verwijst onder meer naar het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening. Hij hoopt dat dit decreet een oplossing betekent voor het probleem, en dat het probleem niet zal verschuiven naar de gemeenten.

In aanbeveling 20 wordt de Vlaamse overheid gevraagd voldoende aandacht te besteden aan de informatieverstrekking over de regelgeving, zodat de burger op de hoogte is van de mogelijkheden en beperkingen die de regelgeving inzake ruimtelijke ordening voor hem inhouden. Voorts stelt de aanbeveling dat de éénloketfunctie in dit opzicht verder ontwikkeld moet worden. De heer Erwin Janssens stelt dat een beperkt aantal klachten handelt over het feit dat men op sommige bouwpercelen niet mag bouwen omdat men wegens het tijdelijk moratorium op ontbossen niet eerst de bomen mag kappen. De spreker noemt dit ernstige klachten. De spreker is niet gekant tegen het moratorium,

maar stelt dat de informatieverstrekking hierover duidelijk te wensen over liet. De heer Erwin Janssens doet geen uitspraak over de vraag of deze informatie moet worden verstrekt door de Arhom bij het toekennen van de verkavelingsvergunning, of door een notaris of andere instantie. Volgens de spreker is het probleem intussen reeds gedeeltelijk opgelost, aangezien het moratorium gedeeltelijk werd verzwakt.

De spreker stelt dat uit de klachten over bouw misdrijven weinig nuttige conclusies kunnen worden getrokken : de klachten waren ongegrond ofwel omdat er geen bouwvergunning nodig was of men over de vereiste vergunning beschikte, ofwel omdat correct werd opgetreden. Zo kon de buitenafdeling Limburg de ombudsdienst er voldoende van overtuigen dat er objectieve criteria werden gehanteerd bij het optreden tegen bouw misdrijven in een weekendzone.

De heer Erwin Janssens stelt dat veel vragen gingen over de vraag of er al dan niet een bouwvergunning nodig is. De spreker vindt een goede informatieverstrekking heel belangrijk voor de rechtszekerheid, en vindt het bijgevolg positief dat in het nieuwe decreet sprake is van een vergunningen- en plannenregister.

II. Bespreking

II.1. Opmerkingen en vragen van de leden

Behandeltermijn voor bouwvergunningen

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, en de heer Joachim Coens wijzen erop dat de achterstand in de behandeling van bouwvergunningen reeds enkele malen grondig werd besproken in de commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening. De sprekers merken op dat de minister toen een aantal maatregelen aankondigde om dit probleem aan te pakken. Een aantal van deze maatregelen zijn inmiddels in uitvoering. De heer Coens twijfelt er echter aan of dit probleem wel op korte termijn kan worden opgelost, aangezien het nieuwe decreet ruimtelijke ordening een overgangstermijn inhoudt, en een nieuw decreet altijd met een aantal kinderziekten gepaard gaat.

De heer Jef Van Looy stelt dat de laatste maanden de meeste dossiers binnen de termijn worden behandeld, maar dat een aantal dossiers uit de vorige jaren nog niet werden behandeld.

Informatieverstrekking

De heer Joachim Coens verwijst naar zijn vraag om uitleg van 23 mei 2000 over de stand van zaken van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, waarbij ook de informatieverstrekking ter sprake kwam. De spreker vindt de slogan 'soepel als het kan, streng als het moet' misleidend. Volgens het lid zegt deze slogan inhoudelijk niets over wat wel en niet mag. Bovendien wordt de indruk gewekt dat er veel meer mogelijk is dan in het verleden. Hierdoor worden verwachtingen gecreëerd die niet stroken met de realiteit. Hij pleit voor juiste en volledige informatie. Voorts vraagt het lid zich af of over dergelijke onderwerpen wel campagne moet worden gevoerd in de media.

Mevrouw Isabel Vertriest deelt de bezorgdheid van de heer Joachim Coens, maar werpt op dat men met dergelijke campagnes waarschijnlijk meer mensen bereikt dan met louter feitelijke informatie. Bovendien kunnen geïnteresseerden zich in een tweede fase tot de gemeente wenden voor meer informatie. Het lid betreurt dat nog steeds veel mensen aan bouwwerken beginnen vooraleer ze zich bij de gemeente hebben geïnformeerd. Ze vindt het dan ook positief dat de mensen in de campagne worden opgeroepen om zich tot de gemeente te wenden.

De heer Jos Bex vindt de slogan in het kader van het handhavingsbeleid niet slecht : er wordt immers gesteld dat de regels zo soepel en gebruiksvriendelijk mogelijk werden opgesteld, maar dat wie ze overtreedt, echt wel te ver gaat.

Mevrouw Isabel Vertriest vraagt zich af of een aantal vragen die aan de ombudsdienst worden gesteld, onder meer over de bouwvergunningen, niet thuishoren op het gemeentelijk niveau. Over de grote lijnen van het decreet ruimtelijke ordening moet volgens de spreker wel door de Vlaamse overheid informatie worden verstrekt.

De heer Jos Bex wijst op de gevolgen voor de rechtszekerheid van de trage juridische procedures en geeft het voorbeeld van de vernietiging van een BPA door de Raad van State na twaalf jaar procederen. Dit creëert problemen voor de mensen die op de betrokken plaats wonen of willen wonen en betekent een bijkomende belasting voor de administratie. De spreker pleit voor snellere juridische procedures.

De heer Jef Van Looy stelt dat de gemeentebesturen de komende jaren steeds meer dossiers zullen krijgen toegeschoven, en ook steeds meer bouw-

vergunningen zullen moeten toekennen, terwijl ze niet over de nodige knowhow beschikken. Voorts wijst de spreker erop dat de gemeenten de burgers niet de gevraagde informatie kunnen verstrekken. Mevrouw Isabel Vertriest stelt dat in een eerste fase de gemeentebesturen en provinciebesturen goed geïnformeerd moeten worden, zodat zij de mensen op hun beurt kunnen informeren. Daarnaast is volgens mevrouw Vertriest ook een informatiecampagne voor de burgers nodig.

II.2. Antwoord van de minister en repliek van de Vlaamse Ombudsman

Op 22 juni 2000 worden de aanbevelingen van de ombudsdienst inzake ruimtelijke ordening opnieuw besproken in de commissie. De heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke ordening en Media, antwoordt bij die gelegenheid op de kritieken en aanbevelingen in het verslag.

Achterstand in de behandeling van bouwvragen en informatieverstrekking

De kritieken betreffen in essentie klachten over de werking van de administratie AROHM, en hebben vooral betrekking op de achterstand in de behandeling van bouwvragen of het gebrek aan voldoende duidelijke of voldoende kenbaar gemaakte regelgeving. Het is volgens de minister evident dat in een hoogtechnologische maatschappij het steeds minder te verantwoorden valt dat de burger zeer lang op een beslissing van de overheid moet wachten of op een onvoldoende (toegankelijke) wijze in kennis wordt gesteld van de vigerende regelgeving.

Deze uitdagingen waren de minister reeds voldoende bekend op het ogenblik van zijn aantreden. Tijdens de vorige legislatuur werd hierover reeds uitvoerig gediscussieerd in het Vlaams Parlement. De minister heeft dan ook niet gewacht op het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst om een aantal maatregelen te nemen die zich opdrongen. Het jaarverslag is voor de minister dan ook eerder een bevestiging van een eerder gemaakte diagnose.

De minister somt de genomen maatregelen op die op relatief korte termijn tegemoet zullen komen aan het grootste deel van de in het jaarverslag opgesomde klachten.

1. Op vlak van informatica is voor de administratie AROHM onlangs een inhaaloperatie doorgevoerd. Het grootste deel van de diensten is

thans geautomatiseerd. Supplementaire computers werden geleverd, zodat thans de meeste ambtenaren van de administratie beschikken over een eigen personal computer. Tevens werden de netwerkverbindingen en de programmatuur op peil gesteld. Uiteraard vergt de beoogde omschakeling naar een meer doorgedreven informatisering van de administratie AROHM enige aanpassingstijd alvorens effect te sorteren, doch de dagelijkse praktijk toont aan dat in die diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap waar de omschakelingsoperatie zich reeds heeft voltrokken, de processen, na verloop van tijd, veel sneller en meer gestroomlijnd verlopen en de achterstand tevens daadwerkelijk wordt teruggedrongen.

De minister wil van de automatisering van de administratie en de digitalisering van planologische informatie een prioriteit maken voor de volgende jaren. De technologische ontwikkelingen gaan erg vlug en bieden mogelijkheden om, onder meer door de verdere verfijning van GIS-Vlaanderen, snel en accuraat de nodige informatie ter beschikking te stellen van burgers, gemeentebesturen, notarissen en immobiliënkantoren.

2. Eind vorig jaar is toestemming gegeven om de administratie AROHM, in afwachting van het definitieve personeelsplan, reeds tijdelijk te versterken met een vijftiental contractuelen, specifiek voor het wegwerken van de achterstand. De aanwervingsprocedure is momenteel lopende.
3. Er is ingestemd met de oprichting van een zogenaamde 'taskforce'. De taskforce zal worden ingezet voor aanvragen die een bijzondere specialisatie of een arbeidsintensieve inzet vereisen. In het verleden dienden de dossierbehandelaars van bouwaanvragen, bovenop hun dagelijkse taak, immers occasioneel veel tijd te spenderen aan diverse zeer specifieke en bovendien zeer arbeidsintensieve dossiers, wat uiteraard de behandeling van de gewone aanvragen in sterke mate hypothekeerde. De minister noemt als voorbeeld de aanvraag voor de HST, waarbij talloze bezwaren dienden te worden beantwoord. De 'taskforce', die de dossierbehandelaars moet ontlasten van de gespecialiseerde en de arbeidsintensieve taken, is per definitie flexibel inzetbaar. De aanwervingsprocedure – die bij aanvang uitsluitend was gericht op interdepartementale mobiliteit – verloopt evenwel nogal moeizaam omdat het om hoog gespecialiseerde personeelsleden gaat.
4. Via een bijzonder project van avond- en weekendwerk worden ambtenaren van de administratie AROHM er toe aangespoord om een bijdrage te leveren in het versneld wegwerken van de achterstand. Dit project zal van start gaan zodra een begrotingsakkoord wordt bekomen, wat momenteel nog niet het geval is. Getracht wordt om het project nog vóór de zomer 2000 van start te laten gaan, om zo optimaal gebruik te kunnen maken van de traditioneel minder drukke vakantieperiode teneinde de aanwezige dossierachterstand reeds op structurele wijze terug te dringen. De minister laat opmerken dat de Inspectie van Financiën kritisch is en dit als een precedent beschouwt, maar hij meent dat uitzonderlijke omstandigheden ook bijzondere maatregelen vergen.
5. De regelgeving zelf werd bijgestuurd, zodat de administratie AROHM zich kan toespitsen op de meer essentiële taken. Bovendien zijn een aantal procedures vereenvoudigd, vooral in het licht van de doelstellingen uit het nieuwe decreet. Een aantal werken, die weinig of geen impact op de ruimtelijke ordening hebben, werden vrijgesteld van vergunningsplicht. Voor een groot aantal andere werken is het advies van de gemachtigde ambtenaar voortaan niet meer vereist, zodat de gemeentelijke overheid autonoom kan oordelen over de vergunbaarheid. De derde trap in de beroepsprocedure is – in geval van een negatieve beslissing van het provinciebestuur – afgeschaft.
6. Binnen de administratie AROHM lopen meerdere PIP-PEP-projecten (proces-implementatieplannen en personeelsplannen). Die projecten zullen er toe bijdragen dat de binnen de administratie lopende processen worden bijgestuurd, knelpunten worden opgelost en een aan de toekomstige taken aangepast personeelsplan wordt opgesteld. Ook bijzondere thematieken, zoals een zo optimaal mogelijk functionerende organisatie, uniform gehanteerde en verspreide regelgeving en interpretatie ervan, het opbouwen van een gegevensbeheerssysteem en de uitbouw van een 'helpdesk'-functie en de ondersteuning en begeleiding van gemeentebesturen, krijgen bij de hertekening van de taken de nodige aandacht. De minister benadrukt dat hij veel belang hecht aan een voor de burger vlot bereikbare administratie.
7. Een professioneel communicatiebureau werd aangetrokken om de informatieverstrekking te verbeteren en om een communicatiestrategie rond bouwmissdrijven en het handhavingsbeleid

uit te werken. Dit initiatief kadert in een ruimer perspectief, gericht op een pro-actief optreden en preventie.

Uit deze opsomming blijkt volgens de minister dat heel wat inspanningen werden en worden geleverd om aan de klachten – zoals ze nu nog worden verwoord in het verslag van de Vlaamse Ombudsdienst – op bevredigende wijze tegemoet te komen. Belangrijke koerswijzigingen vragen echter tijd.

Aantal klachten

Wat de concrete in het jaarverslag aangehaalde elementen betreft, stelt de minister met genoegen vast dat het aantal gegrond bevonden klachten, in verhouding tot het aantal behandelde dossiers, bijzonder laag te noemen is.

De afgelopen twee jaren werden bij de buitenafdelingen van AROHM alleen 55.547 bouwaanvragen ingediend. Wanneer bij dit aantal de circa 500 pro justitia worden opgeteld die wegens bouwovertreden door de Bouwinspectie in 1999 werden opgesteld, de honderden aanslagbiljetten in verband met leegstandsheffing en alle andere gevallen van noodzakelijk, doch veeleer onpopulair optreden, dan kunnen de cijfergegevens volgens de minister als relatief bevredigend worden ervaren :

- 178 klachten en vragen tot informatie werden ingediend ;
- 86 ervan werden als onontvankelijk afgewezen ;
- 18 klachten werden opgeschort omwille van een lopende beroepsprocedure ;
- 64 klachten werden in onderzoek genomen (de rest ingetrokken) ;
- 24 ervan hebben geleid tot een voorlopige beoordeling ;
- 9 klachten werden uiteindelijk als gegrond beschouwd.

De minister is er zich wel van bewust dat een groot aantal klachten wellicht niet kenbaar wordt gemaakt en dat ernaar moet worden gestreefd om het aantal gegronde klachten tot nul te herleiden.

Vier van de negen ontvankelijk en gegrond verklaarde klachten hadden betrekking op het overschrijden van wat volgens de ombudsman een redelijke behandelingstermijn van een bouwaanvraag wordt genoemd. De minister zegt te beseffen

de behandelingstermijn een bron van ergernis voor vele burgers is.

Opmerkingen bij het verslag

Zonder de algemene conclusies van de ombudsdienst met betrekking tot de laattijdigheid te betwisten, wenst de minister evenwel enig voorbehoud te maken bij de uitspraak dat de hoofdreden van de lange behandelingstermijn steeds bij de provinciale buitenafdelingen ROHM zou liggen. Uit de drie in het verslag behandelde dossiers blijkt dat de behandelingsduur bij de betrokken gemeenten reeds respectievelijk 3,5 maanden, 2,5 maanden en 3 maanden bedroeg.

De minister stipt ook aan dat na een aangetekend verzoek door de aanvrager, na het verstrijken van de termijn van 75 dagen, de gemachtigde ambtenaar over de aanvraag advies moet uitbrengen binnen de 30 dagen en niet binnen de 3 maanden zoals in het verslag foutief wordt gesteld. Bovendien werd deze bepaling recent gewijzigd zodat de aanvrager na 75 dagen rechtstreeks in beroep kan gaan bij de Bestendige Deputatie. Ook deze decretaale wijziging is gericht op een vereenvoudiging van de procedures en een versnelling van de behandelingstermijnen

Inzake de door de ombudsdienst gegrond verklaarde klachten, plaatst de minister tevens een kanttekening bij het gebrek aan voldoende informatieverstrekking dat de administratie AROHM wordt verweten.

In enkele dossiers kochten de verzoekers een bouwperceel in een goedgekeurde verkaveling. Achteraf bleek dat op het perceel niet kon worden gebouwd omdat het bebost was en de afdeling Bos en Groen van de administratie Aministratie Aministratie ongunstig adviseert voor wat betreft het verlenen van een kapvergunning. Aan de ROHM-afdeling wordt ten kwade geduid dat zij vooreerst de verkaveling vergunde en vervolgens geen melding maakte in de vergunning van de elementen die bepaalde loten bezwaarden. De minister merkt op dat de actueel aanwezige verkavelingsvergunningen veelal dateren van voor de strengere bepalingen opgelegd via het bosdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten, zodat er op het ogenblik van de aanvraag van de verkaveling niet alleen geen reden was om de vergunning te weigeren, maar uiteraard ook niet kon worden verwezen naar de bijzondere situatie in de vergunningsbepalingen.

Anderzijds wordt door de minister bevestigd dat er inderdaad op onvoldoende wijze toelichting is ver-

strekt aan notarissen of andere betrokken overheidsdiensten over de strengere bepalingen inzake ontbossen die het gevolg waren van de wijziging van het bosdecreet. Hij stelt vast dat dit het gevolg is geweest van het feit dat betreffende decreetswijziging werd doorgevoerd door de vorige regering, en de huidige regering hieraan, via uitvoeringsbesluit, uitvoering diende te geven. Uit voormelde gang van zaken werden evenwel lessen getrokken. Artikel 90bis van het bosdecreet wordt eerstdaags door het parlement gewijzigd, waarna door de minister van leefmilieu een uitvoeringsbesluit aan de regering zal worden voorgelegd. Het zo mogelijk gelijktijdig goedkeuren van zowel decreetswijziging als de erop betrekking hebbende uitvoeringsbesluiten zal, volgens de minister, toelaten een eenduidige communicatiestrategie uit te werken in onderling overleg tussen de administraties AROHM en Aminal. De minister stelt dat betreffende aangelegenheid weliswaar niet rechtstreeks onder zijn bevoegdheid ressorteert, wat echter geenszins impliceert dat hij er niet onrechtstreeks door gevat is aangezien het een voor het afleveren van bepaalde bouwvergunningen aanverwante regelgeving betreft.

Het opgesomde pakket aan maatregelen moet volgens de minister verder bewerkstelligen dat het aantal klachten in de volgende jaarverslagen van de ombudsdienst tot een minimum wordt herleid.

Repliek van de Vlaamse Ombudsman

De heer Bernard Hubeau, Vlaams Ombudsman, stelt dat uit de bespreking en het uitvoerige antwoord van de minister blijkt dat het jaarverslag grondig werd doorgenomen en dat de aanbevelingen ernstig worden genomen. De algemene opmerking dat de klachten bij de administratie en het kabinet gekend waren, kan bevestigen dat het klachtenbeeld van de ombudsdienst met de reële klachten overeenstemt.

Het blijkt ook duidelijk dat maatregelen werden genomen : op het decreetgevende vlak is er bijvoorbeeld de wijziging van artikel 90bis van het bosdecreet en op het vlak van de uitvoeringsreglementering zijn er de uitvoeringsbesluiten van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, die elementen van verbetering bevatten. Er is ook de uitvoeringsorganisatie, of de maatregelen die op administratief vlak werden genomen.

De spreker stelt in dit verband dat het Jaarverslag 1999 als een nulmeting kan worden gezien. De volgende jaarverslagen moeten toelaten om de stand van zaken te evalueren. Met de administratie ruim-

telijke ordening is er overigens een vlotte en open samenwerking over de geregistreerde klachten. Er is ook bereidheid om de werking bij te schaven en te verbeteren.

Aangaande de inhoudelijke opmerkingen bij het jaarverslag, moet de heer Hubeau toegeven dat er een fout in het verslag is geslopen wat de termijn voor het advies van de gemachtigde ambtenaar betreft.

De opmerking van de minister dat de behandelingsduur van bouwaanvragen bij de gemeenten mee aan de basis ligt van de trage afhandeling van de dossiers is terecht. Een versnelling van de behandelingstermijn bij AROHM lost dan ook maar een deel van het probleem op. De ombudsdienst stelt echter vast dat de burger bij het indienen van een aanvraag geen onderscheid maakt tussen de verschillende (gemeentelijke en gewestelijke) overheden die bij het dossier zijn betrokken. Doorgaans is het voor de burger wel duidelijk dat ruimtelijke ordening een Vlaamse en geen federale aangelegenheid is, maar de interne procedure binnen de Vlaamse overheden is minder gekend. Daarom pleit de spreker ervoor om de termijn van 75 dagen als een globale termijn te beschouwen en de gemeenten incentives te geven om zich aan die termijn te houden. Het nieuwe decreet ruimtelijke ordening kan, na een overgangsperiode, wel voor verbetering zorgen.

Wat de informatieverstrekking betreft, kan de ombudsdienst de uitwerking van een communicatiestrategie en de informatiecampagne rond bouw-misdrijven alleen maar toejuichen. Zoals ook bij de bespreking van de aanbevelingen inzake milieu werd gesteld, is het belangrijk dat de informatieverstrekking op een professionele wijze gebeurt. Over een gevoelige materie zoals ruimtelijke ordening kan haast niet genoeg informatie worden verstrekt.

Wat het aantal klachten en het cijfermateriaal betreft, benadrukt de heer Bernard Hubeau dat uit dit eerste werkingsjaar geen te vergaande conclusies kunnen worden getrokken, zowel in positieve als in negatieve zin. De minister heeft de cijfers dan ook terecht gerelativeerd. In 1999 was de nieuwe ombudsdienst tien maanden actief en genoot hij nog weinig naambekendheid. Een aantal klachten waren op het ogenblik van de publicatie van het verslag nog in onderzoek.

Bovendien gaat men ervan uit dat achter elke ingediende klacht, tientallen niet-kenbaar gemaakte klachten schuilgaan. Een gering aantal klachten

mag dan ook geen aanleiding geven tot een te optimistische conclusie over de werking van bepaalde sectoren.

Een goed werkende ombudsdienst is het aan zichzelf verplicht om elke klacht ernstig te nemen. Uit meerdere individuele klachten worden soms structurele problemen zichtbaar, waarover de ombudsdienst dan, conform de opdracht die in het decreet van 7 juli 1998 werd bepaald, voorstellen en aanbevelingen formuleert. Zonder de ervaring van de vroegere ombudsdienst overboord te gooien, kan het voorbije jaar als een ijkpunt worden beschouwd. De volgende jaren kan worden nagegaan of de beleidsintenties reeds tot het niveau van de uitvoeringsorganisatie zijn doorgedrongen.

De heer Jacques Devolder sluit zich aan bij deze laatste opmerking. Het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening heeft een grote impact op de bevoegdheden van de gemeenten op het vlak van ruimtelijke ordening. Grotere steden behandelen duizenden dossiers op jaarbasis. Het verdient aanbeveling om nu na te gaan hoe de steden en gemeenten met de aanvraagdossiers omgaan, hoe zij beslissingen nemen en vergunningen afleveren. Dit kan een belangrijke indicatie zijn en een nuttig instrument om in de toekomst de werking en het beleid te kunnen evalueren.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, sluit de bespreking van het Jaarverslag 1999 van de Vlaams Ombudsdienst af. Hij verwijst naar het initiatief vanuit de commissie om een voorstel van resolutie over de aanbevelingen van de ombudsman inzake milieu en ruimtelijke ordening in te dienen (*Parl. St. Vl. Parl. 1999-2000, nr. 373/1*).

De verslaggever,

Jos BEX

De voorzitter,

Jacques TIMMERMANS

BIJLAGE

Nota van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw,
over de aanbevelingen inzake milieu in het Jaarverslag 1999 van de Vlaamse Ombudsdienst

1. Aanbeveling 1999-15

De Vlaamse overheid moet de geluidsgevoelige gebieden actief inventariseren. Zo kunnen er doeltreffendere maatregelen genomen worden om de geluidsnormen beter te doen naleven.

In het milieubeleidsplan 1997-2001 (MINA-plan 2) werd onder het thema ‘Verstoring door geluidshinder’ een actie voorzien ‘Knelpunten van geluidshinder inventariseren o.m. aan de hand van metingen en berekeningen’(actie 85).

Met de uitvoering van deze actie kon slechts in augustus vorig jaar (1999!) gestart worden omdat dan pas personeel ter beschikking werd gesteld.

Het volgende werd gerealiseerd:

- 1.1. Een aantal vaste meetposten van het geluidmeetnet ANNE zijn (terug) operationeel sedert maart 2000.

ANNE staat voor Automatic Network Noise Environment en wordt beheerd door AMINAL. Een aantal vaste meetposten rond typische geluidsbronnen registreren continu het geluidsniveau en zenden dagelijks de resultaten door naar een centrale computer. De meetposten die op dit ogenblik in functie zijn, betreffen industrieel omgevingslawaaï in het Antwerps havengebied (Zandvliet), lawaai van een spoorlijn (Heist op den Berg), en twee sites voor wegverkeerslawaaï van autosnelwegen (Wetteren en Walshoutem). Rapportage over het meetnet zal gebeuren in de loop van dit jaar (zie bijgevoegd voorontwerp MJP 2001).

- 1.2. Meting geluidsniveaus rond luchthavens met mobiele meetposten van het meetnet ANNE.

Ter ondersteuning van de Task Force die in opdracht van het kabinet van minister Dua de geluidsnormen voor luchthavens voorbereidt, worden sedert enkele maanden meetcampagnes gehouden (van enkele weken tot enkele maanden) op een aantal plaatsen rond de luchthaven(s). In de omgeving van Zaventem werd/wordt zo gemeten in Diegem, Grimbergen, Sterrebeek, Tervuren en Meise. Metingen zijn gepland in Limburg (luchthaven Bierset) en in Oostende. Ook over deze metingen zal nog in de loop van dit jaar een rapport worden opgemaakt (zie voorontwerp MJP 2001).

- 1.3. Metingen rond regionale luchthavens door AWW (Administratie Wegen en Verkeer)

In het verleden werden zowel rond Deurne als rond Oostende meetcampagnes uitgevoerd door de Administratie Wegen en Verkeer van het departement LIN. De laatste dateert van einde 1999 (zie MJP 2000).

- 1.4. Geluidscontouren luchthavens Deurne en Oostende

In opdracht van VMM-MIRA werden voor de regionale luchthavens Deurne en Oostende de geluidscontouren berekend over het jaar 1996 (zie MJP 2000 en MIRA-T 1999). De berekeningen worden nu herhaald voor het jaar 1998.

1.5. Inventaris knelpunten langs A-, N- en R-wegen.

Door de Administratie Wegen en Verkeer werd in 1998 een inventaris gemaakt van de knelpunten i.v.m. geluidshinder door wegverkeer op de A-, N- en R-wegen in Vlaanderen (zie MJP 2000).

1.6. Stilte gebieden

In het kader van actie 78 van MINA-plan 2 ('Stiltegebieden in open ruimte en in woongebieden alsook zones voor luidruchtige recreatie afbakenen') werden reeds een hele reeks potentiële stiltegebieden geïnventariseerd. De lijst is terug te vinden in MJP 2000.

Het volgende wordt gepland:

1.7. Databank geluid (AMINAL)

De 'databank geluid' verzamelt de basisgegevens nodig om de geluidsimpact van de belangrijkste permanente geluidsbronnen in Vlaanderen te beoordelen. Deze gegevens zijn o.a. nodig ter voorbereiding van de ontwerp EU-richtlijn over omgevingslawaaï. Onder meer via koppeling met GIS-Vlaanderen kunnen deze gegevens geïntegreerd gebruikt worden door andere overheden en departementen. Hiermee wordt gestart in de tweede helft van dit jaar (zie MJP 2000 en voorontwerp MJP2001).

2. Aanbeveling 1999-16

De Vlaamse overheid moet de openbare milieu-instellingen blijven ondersteunen in hun informatiebeleid.

Bij het begin van het parlementair werkjaar werden twee overleg-groepen rond communicatie opgestart. Eén groep bestaat uit woordvoerders van alle VOI's, het kabinet en een waarnemend woordvoerder voor Aminal. Deze groep komt ten minste één maal per maand samen. Tijdens deze vergaderingen worden de knelpunt dossiers uit de afgelopen maand besproken en wordt er getracht vooruit te blikken op de komende maand. Een derde vast thema van deze vergadering is de bespreking van het globale communicatiebeleid en het effect bij de publieke opinie en opinion leaders. Wekelijks is er bovendien tussen woordvoerders van de VOI's enerzijds en het kabinet anderzijds telefonisch overleg over de potentiële knelpunt dossiers en eventuele initiatieven naar pers en/of doelgroepen.

Naast dit overleg tussen de woordvoerders werd bovendien een bijeenkomst van de communicatieverantwoordelijken van de VOI's, de administratie en het kabinet op touw gezet. Het doel van dit overleg, dat ten minste éénmaal om de twee maanden wordt gehouden, is het op elkaar afstemmen en begeleiden van allerhande campagnes en promotie-initiatieven. Deze groep bespreekt bovendien de communicatiejaarplannen en gaat na waar samenwerking mogelijk is.

Om de eenheid van milieucommunicatie/informatie nog duidelijker te maken, wil de minister opteren voor de invoering van één globaal milieulogo. Dit dossier zit momenteel in een ontwerpfase en zal binnenkort aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

3. Aanbeveling 1999-17

Voor de afvalwaterheffingen moeten de Vlaamse Milieumaatschappij en de watervoorzieningsmaatschappijen de burgers met meer nadruk wijzen op de consequenties van de “onweerlegbare” band tussen de persoon op wiens naam de factuur van het waterverbruik staat en de heffingsplicht.

De folder die samen met het heffingsbiljet wordt meegestuurd wijst op deze band. De tekst van de folder werd voor heffing 2000 aangepast. Onder de rubriek: “Hoe wordt de heffing berekend” wordt aangegeven dat het heffingsbiljet wordt verstuurd naar de abonnee van de drinkwatermaatschappij én dat een abonnementswijziging moet worden aangevraagd bij de drinkwatermaatschappij indien men dit wil wijzigen. Een folder zal u via de post worden bezorgd.

Daar het hier om een overeenkomst gaat tussen de abonnee én de watervoorzieningsmaatschappij is de VMM niet gerechtigd om een naamswijziging zelf uit te voeren, zoals in sommige gevallen door de ombudsman wordt gesuggereerd.

De VMM stuurt bovendien een uitgebreid informatiepakket m.b.t. de afvalwaterheffing aan volgende instanties:

gemeenten, OCMW's, ziekenfondsen, vakbonden, enz.

De VMM beschikt over een gratis infonummer (0800 / 97 113) dat gedurende het hele jaar op werkdagen bereikbaar is van 08.30 uur tot 17.00 uur en waar alle vragen m.b.t. de afvalwaterheffing worden beantwoord.

Tenslotte wordt in het begeleidend schrijven bij de beslissing op een bezwaarschrift of aanvraag tot vrijstelling, indien de argumentatie van de heffingsplichtige verband houdt met deze problematiek, steeds gewezen op deze onlosmakelijke band.

4. Aanbeveling 1999-18

De Vlaamse Milieumaatschappij moet de sociale vrijstellingen van de afvalwaterheffingen zo veel mogelijk op een automatische wijze toekennen door gegevensbestanden van de overheid foutloos te koppelen.

Hier wordt werk van gemaakt. Voor heffingsjaar 2000 is in principe de automatische koppeling nog niet mogelijk gelet op de hiervoor noodzakelijke wijziging van het decreet. Indien de voorstellen die in het ontwerpprogrammadecreet 2001 zijn opgenomen worden goedgekeurd, dan bestaat voor heffingsjaar 2001 geen belemmering om de automatische toekenning van de sociale vrijstelling te realiseren.

Voor het heffingsjaar 2000 heeft de VMM een tussenoplossing uitgewerkt: op basis van de gegevens van de kruispuntdatabank worden de heffingsplichtigen die recht hebben op een sociale vrijstelling, met uitzondering van de heffingsplichtigen die genieten van een bestaans- of levensminimum én van de appartementsbewoners met een gezamenlijke watermeter, uit de bestanden geselecteerd. Zij zullen dus in de loop van 2000 geen heffingsbiljet ontvangen.

Indien de voorstellen voor het programmadecreet 2001 m.b.t. de automatische toekenning worden goedgekeurd, dan hoeft er verder niets te gebeuren. Indien echter het voorstel niet wordt goedgekeurd, dan zullen alsnog de heffingsbiljetten verstuurd worden en moet de vrijstellingsaanvraagprocedure worden gevolgd.

De gegevens van de heffingsplichtigen die genieten van een bestaans- of levensminimum kunnen niet via de kruispuntbank worden bekomen, gezien de voorwaarde dat zij minstens 3 maand voorafgaand aan de uitvoerbaarverklaring van het heffingsbiljet van de inkomensvervangende tegemoetkoming moeten genieten. Om de automatische koppeling ook voor deze personen te kunnen realiseren vervalt in het voorstel voor het programmadecreet 2001 deze voorwaarde. Zij wordt vervangen door de voorwaarde dat de personen op 1 april van het heffingsjaar moeten genieten van de inkomensvervangende tegemoetkoming.

De mogelijkheid om sociale vrijstelling aan te vragen blijft voorzien voor de gevallen waarin de automatische koppeling niet mogelijk is (appartementsbewoners met een gezamenlijke watermeter, heffingsplichtigen met een inwonende minderjarige gehandicapte die verlengd minderjarig werd verklaard) en de gevallen waarin de automatische koppeling niet is gelukt.

Verder wil ik er op wijzen dat de fiscale wetgeving moet worden gerespecteerd. M.a.w. de heffingswetgeving is van openbare orde. De VMM heeft geen enkele interpretatiebevoegdheid en moet deze wetgeving strikt toepassen. Dit betekent dat de procedures vastliggen en dat de voorziene termijnen (o.a. voor het aanvragen van vrijstellingen of het indienen van bezwaren) vervaltermijnen zijn. In het arrest van 7 april 2000 bevestigde het Hof van Cassatie deze stelling. De VMM kan dus niet ingaan op vragen van de ombudsman om sociale vrijstellingen alsnog toe te staan buiten de voorziene aanvraagtermijn.